

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 23, 20. september 2018

Indhold

- MARK
- Aktuelt i marken
- Havrerødsot i vintersæd

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henning Frostholm

Vejret ser nu igen ud til at blive varmt og tørt, så nu gælder det om at få gang i såning af vintersæd igen. Såningen har de fleste steder stået stille den sidste uges tid grundet de kraftige byger i starten af sidste uge. Det ønskede plantetal er øget siden sidst og vil i denne uge være på ca. 170-180 i hybridrug, ca. 300-325 i vinterbyg og 300-350 i vinterhvede – højest plantetal, hvor forholdene ikke er optimale, eller hvor der er risiko for angreb af larver (forfrugt frøgræs eller meget ukrudtsgræs i forfrugten). Husk at tjekke tusindkornsvægten – den er i mange tilfælde ikke særlig høj i år, og dermed er der mulighed for at spare på udsæden.

Ukrudt i vintersæd

De marker, der blev sået inden regnen kom, står nu med 1-2 blade, og hvis der ikke allerede er blevet sprøjtet for ukrudt, så er det nu, det skal ske. Pas dog i den kommende uge på med ikke at sprøjte midt på dagen, hvor temperaturen er højst og risikoen for afdrift med Boxer dermed er størst. Er der erfaringsvis problemer med manganmangel, vil det allerede nu være en god idé at tilsætte lidt mangan til blandingen. Se i øvrigt vores anbefalede ukrudtsstrategi i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 21

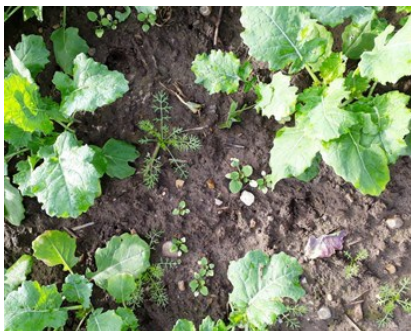
Bladlus

1. registrering af bladlus i vinterhvede og vinterbyg er foretaget. Der bedømmes i tidligt såede marker og i milde områder, hvor risikoen for angreb af bladlus og dermed havrerødsot er størst. Der er i registreringsnettet fundet enkelte bladlus. Evt. bekæmpelse er dog først aktuelt fra afgrødens 3-4 bladstadie. Se i øvrigt afsnit om Havrerødsot i dette nr. af TILVÆKST.

Raps

Rapsen vokser også hurtigt i det milde efterårsvejr, og mange steder vil der i år være behov for en vækstregulering for at sikre, at rapsen ikke begynder at strække sig inden vinteren stopper væksten. En vækstregulering foretages, når rapsen har 4-5 blade – uanset såtidspunkt. Se i øvrigt afsnit om vækstregulering af raps i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 22 .

Ukrudtet vokser også stærkt i rapsen, og uanset om der er anvendt et Command middel ved såning, er det nu, det skal overvejes, om der skal sprøjtes med Belkar. Se overvejelser om sprøjtning med Belkar i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 22 (Link)

Billede 1 og 2 Vinterraps sået den 13. august med 4-5 blade (foto Henning Frostholt, SAGRO).

Rapsen på billede 1 er sprøjtet med 0,25 l Command lige efter såning og rapsen på billede 2 er usprøjtet.

Der, hvor rapsen er sprøjtet med Command, er der kun kamiller og lidt agerstedmoder tilbage - her kunne man godt overveje at vente til foråret med bekæmpelse af kamillen. Til foråret kan kamillen bekæmpes med enten Galera eller Matrigon – erfaringsvis kan der dog godt være problemer med at finde de rette betingelser for disse sprøjtninger, og hensynet til bierne bør også tages med i overvejelserne. I den usprøjtede raps er der meget andet ukrudt bl.a. hyrdetaske og énårig rapgræs her bør der nok vælges en løsning med 0,4-0,5 l Belkar, når rapsen får 6 blade og senere en sprøjtning med Kerb, for ikke at ukrudtet skal konkurrere for meget med rapsen.

Rapsjordlopper

Pt. er tærsklen på 25 rapsjordlopper overskredet på ca. 25 % af lokaliteterne i registreringsnettet. Bekæmpelse rettet mod larveangreb kan udføres fra 4-5 løvbladsstadiet. Der er dog stor variation i fangsten af rapsjordlopper, så evt. bekæmpelse bør iværksættes ud fra egne observationer.

Der er dog stadig sent såede marker, hvor angreb fra de voksne rapsjordlopper hæmmer rapsen så meget, at der bør foretages en bekæmpelse. I år er rapsen ikke bejdset mod skadedyr, så tærsklen for angreb er lavere end de normale 10 % bortgnavet bladareal frem til ca. 4 løvbladsstadiet.

Billede 3 Raps sået 19/8 med mere end 10 % bortgnavet bladareal (Foto Henning Frostholt, SAGRO).

Rapsen på billede 3 er meget hæmmet af bladgnav fra rapsjordloppen, og derfor anbefales der en sprøjtning nu med 0,15 kg Karate.

Hold afstand

Der er mange sprøjtninger i vinterraps i efteråret og kun få muligheder for blandinger. Læs derfor altid etiketten før sprøjtning, så undgår du unødigt skade på rapsen. Som tommelfingerregel bør der være 7 dage mellem de forskellige sprøjtninger i raps – dog er det muligt i de fleste tilfælde at blande med et pyrethroid.

Havrerødsot i vintersæd

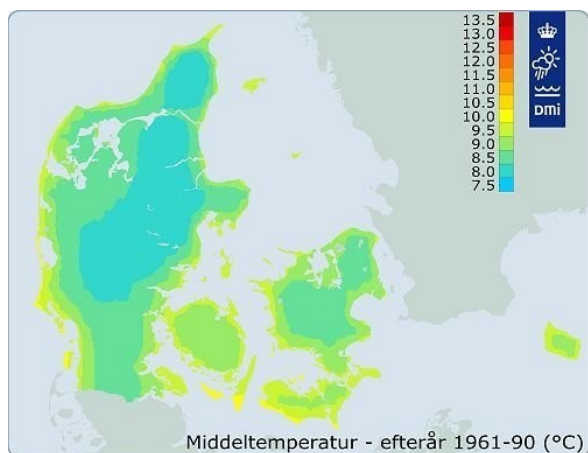
Af planterådgiver Marie Uth

Det er vigtigt at holde øje med bladlus i tidligt sået vintersæd, da de kan overføre den tabsvoldende virus havrerødsot. Bekæmpelse anbefales ved fund af bladlus på 2-3 % af planterne. Havrerødsot ses typisk i tidligt sået vintersæd, da bladlusene spotter marker med mest bladmasse, og da de her har længere tid til at overføre viruset. Vinterhvede og vinterbyg er i øvrigt mest udsatte.

Billede 4 Havrerødsot i hvede (Foto: Seges).

Bladlusene trives bedst ved lune temperaturer, hvorfor havrerødsot typisk ses i milde egne af landet. Den gennemsnitlige middeltemperatur fremgår af billede 5. Hvis de nuværende varme temperaturer fortsætter, kan bladlus og havrerødsot også sprede sig i de traditionelt kølige områder af landet.

Billede 5 Middeltemperatur i efterårene 1961-90. (Kilde: Danmarks Meteorologiske Institut).

Ved fund af mange bladlus kan der i tidligt såede marker være behov for at bekæmpe bladlus for at reducere smitten med havrerødsot. Når behovet for evt. bekæmpelse vurderes, skal forholdene i tabel 1 tages i betragtning. Generelt

anbefales bekæmpelse ved fund af bladlus på 2-3 % af planterne, hvis marken er sået før 20. september.

Tabel 1 Faktorer, der skal inddrages, når beslutningen om evt. forebyggelse af havrerødsot skal træffes (kilde: Seges).

Risikofaktor	Betydning ift. risiko for havrerødsot
Antallet af bladlus i marken i efteråret	*****
Sådato	*****
Erfaring for angreb i tidligere år	****
Markens beliggenhed i landet	***
Mængden af græs og spildkorn i stubben af forfrugten	**
Vejrforhold efterår og vinter	**

Bekæmpelse

Et godt tidspunkt til bekæmpelse af bladlus er omkring 3-4 blads-stadiet. Ved meget tidlig såning og ved mange bladlus kan en gentagen bekæmpelse 2-3 uger senere være aktuel. Se løsningsforslag i tabel 2.

Tabel 2 Løsninger til bekæmpelse af bladlus i vintersæd (kilde: Seges).

Løsning	Anbefalet dosis, l/kg/ha	Maks. antal gange i vintersæd
Fastac	0,125 - 0,15	2
Karate 2,5 WG	0,1 - 0,15	3
Kaiso Sorbie	0,05 - 0,075	1
Mavrik Vita/Evure Neo	0,05 - 0,1 (0,15-0,2 er normaldosis)	1 gang efterår og 2 gange forår.
Biscaya OD	0,1-0,15, kun godkendt i vinterbyg	1